

LES PRIMERES DONES ASTRONAUTES

El 12 d'abril de 1961 l'astronauta Yuri Gagarin va arribar al cosmos a bord de la llegendària nau soviètica Vostok i d'aquesta manera va començar el camí dels homes cap a l'Univers, camí que va tenir un principi dintre la història de la ciència, però que ja no tindrà fi. Molts han estat els astronautes masculins, principalment dels Estats Units, de la Unió Soviètica i d'alguna altra nacionalitat, però han estat poques les dones astronautes, sobre tot al principi de l'era de la conquesta de l'espai.

El 16 de juny de 1963, dos anys després de Yuri Gagarin, Valentina Tereshkova es va convertir en la primera dona cosmonauta de la història. Aleshores tenia 26 anys, i amb la nau Vostok-6 va donar 48 voltes al planeta Terra. Aquest viatge va durar 3 dies. El seu retorn va ésser apoteòsic i va ser rebuda com una heroïna a la plaça Roja de Moscou. Es va comentar que portava un casc molt pesant, que estava dissenyat per protegir-la, però l'aterratge fou tan dur que el caire del casc li va fer una ferida a la cara. En una entrevista va afirmar que "recordava fins i tot els més petits detalls de cada moment del seu vol, és una cosa que no es pot oblidar. Però sí que m'he de referir a la impressió principal, puc dir que va ser veure la Terra des de la nau còsmica. El nostre planeta és molt formós i és una tasca de tots conservar una boniquesa tan sorprenent".

També va comentar unes paraules que encara avui segueixen vigents: "La formació com a astronauta requereix el mateix en una dona que en un home. Treballem en les mateixes condicions i som valorats en els mateixos termes". No obstant no devia ser del tot així, ja que sempre hi ha hagut més homes astronautes que no pas dones, i foren necessaris gairebé 20 anys més, fins a l'agost de 1982, perquè Svetlana Savitskaia es convertís en la segona dona que va volar per l'espai, juntament amb altres dos cosmonautes que van estar a bord de la càpsula Soyuz-T7 durant un vol que va durar 7 dies, 21 hores i 52 minuts. Més endavant, el juny de 1984, Savitskaia va participar en la missió Soyuz-T12/Salyut-7, que va durar 11 dies, i va ser aleshores quan es va convertir en la primera dona que va realitzar una activitat extravehicular. La seva sortida a l'espai va durar 3 hores i 35 minuts.

La tercera dona astronauta va ser la nord-americana Sally Ride, de 32 anys, que el 13 de juny de 1983 va participar en la setena missió de la llançadora espacial dels EEUU i va pujar a l'espai després de 57 compatriotes del sexe masculí. Va ser coneguda com "Sally de les estrelles" i és diplomada en astrofísica. També era una dona la primera persona civil que va volar a bord d'una llançadora espacial: Es deia Sharon Christa McAuliffe, de 37 anys i era mare de dos nens. Va ser escollida personalment pel president Reagan per a aquesta missió, però la seva aventura va tenir un final inesperat i tràgic: 73 segons després d'enlairar-se de Cap Canyaveral, el transbordador espacial Challenger va esclatar i van morir els seus 7 tripulants, entre els quals també hi havia una altra dona: Judith Resnik, enginyera electrònica i biòloga, de 37 anys. McAuliffe era professora de literatura anglesa i la seva missió en aquell vol era la d'impartir la primera classe als nens des de l'espai. Era el 28 de gener de 1986. Ara la llista de dones astronautes ja és molt llarga, i el seu treball és molt important en tots els aspectes.

Josep Sala Orri
Agrupació Astronòmica d'Osona
(publicat a El 9 Nou el 20 de juliol de 1998)